

Syvende Møde.

Lørdagen den 7de December Kl. 1 $\frac{1}{2}$.

Protokollen for forrige Møde blev oplæst og vedtagen.

Formanden: Fra Finansministeriet har jeg til Omdeling blandt Medlemmerne erholdt tilstillet nogle Exemplarer af „Tabellarisk Oversigt over Statslegrafens Virksomhed i Aaret 1871.“ Omdelingen har fundet Sted.

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af „Forflag til Lov om Forandring i og Tillæg til Lov om Haandværks- og Fabrikdrift m. M. af 29de December 1857.“ (Lovforslaget findes Tillæg A Sp. 1235 ff.) Sagen sattes under Forhandling.

Sessen: Da Kjøbstadkommissionen stiftes ad, tror jeg, at der var kommet en temmelig almindelig Erkjendelse tilstede om, at det Lyk, hvorover der klagedes i Kjøbstæderne, eller i alt Fald i de mindre af disse, ingenlunde væsentlig hidrørte fra de ved Næringsloven indførte Principer, eller i det Hele taget fra Lovgivningen, og at det heller ikke vilde kunne afhjælpes ved væsentlige Forandringer i Næringslovgivningen eller ved Reformen i den øvrige Lovgivning, men at Råden til Lykket væsentlig laa deri, at flere Kjøbstæder dels efter deres naturlige Forhold, dels efter de Kræfter, der vare tilstede i dem, ikke vare i Stand til at opfylde den Opgave, der var stillet Kjøbstæderne, nemlig at være Samlingspunkter for en større Kredss Handel og Omsætning og tillige at være Foreningspunkter for det aandelige og deriblandt vel ogsaa det politiske Liv, som rører sig i en større Omkreds; det var kun ved at tilvejebringe Betingelserne for, at dette Liv frit kunde udvikle sig, at Kjøbstæderne vilde være i Stand til at have sig til nogen Betydning. Det var derfor naturligt, at de Forandringer, der fra Kjøbstadkommissionens Side bleve foreslaede med Hensyn til Næringslovgivningen, i og for sig ikke vare af nogen særdeles omfattende Natur, og navnlig paa ingen Maade rørte ved Grundprinciperne i Næringsloven af 29de December 1857. At der dog fremkom en temmelig stor Mængde Forflag fra Kjøbstadkommissionen til Forandring i Næringslovgivningen, maa vel nærmest tilskrives den Omstændighed, at der var en god Villie tilstede

til at bringe de forskjellige Ønsker om Smaaforandringer hist og her, som vare komne frem snart i en Kjøbstad snart i en anden, under Forflag til Regeringens nærmere Overveielse, for at den derpaa kunde bygge en Indstilling til Lovgivningsmagten. De Medlemmer af Kjøbstadkommissionen, som have underskrevet Betænkningen, kunne derfor vel heller ikke anses bundne til at ville opretholde enhver af disse Indstillinger, naar Sagen senere kom for den lovgivende Magt, og jeg erkjender med Glæde, at den høitærede Minister har gjort et efter min Mening meget skjønsomt Udvalg blandt de Forflag, som indkom til Regeringen, forinden det Forflag, som nu er til Forhandlingen, blev forelagt Rigsdagen.

De Bestemmelser, som findes i nærværende Lovforslag, kan jeg i det Væsentlige tiltræde. Jeg vil kun tillade mig at nævne nogle enkelte Punkter, som hos mig have opvakt Tvivl, hvilken dog maasse vil kunne blive løst ved nærmere Behandling. Jeg skal saaledes bemærke, at der i den 1ste Paragraf indeholdes en Bestemmelse om, at den, der ikke har erhvervet Indfødsret, skal for at kunne vinde Borgerkab erhverve Hjemstedsbevis eller et Bevis for, at han i Trængsttilfælde vil blive modtagen til Forsørgelse i sit Hjem, hvorhos det tilføies, at denne Regel skal være undergivet samme Indskrænkning som den i Loven af 29de Decbr. 1857 § 2 Nr. 4 omhandlede. Denne Indskrænkning bestaar nu blandt andet deri, at den, som ikke har Indfødsret, skal oplyse, at han i det Mindste i 5 Aar har opholdt og ernæret sig her i Riget. Efter den nye Fattiglovgivning vilde imidlertid Udlandinge ikke kunne erhverve Forsørgelsesret heri Landet saaledes, som det efter den nuværende Lovgivning er Tilfældet, ved at opholde sig her i Landet i 5 Aar eller endog i kortere Tid. Derfor man nu lader denne Indskrænkning i § 1 bestaa, saa vilde jo Personer, som kun have opholdt sig heri Riget i 5 Aar, ganske vist ikke være forsørgelsesberettigede, men de vilde dog kunne nedsette sig og drive Næring og, naar de saa blive trængende, have de ingen Forsørgelsesret her. Hvorledes skal man saa blive af med dem? Det forekommer mig derfor, at, naar man vil indføre den meget hensigtsmæssige Bestemmelse, at den Udlanding, der vil nedsette sig her i Landet, skal erhverve Hjemstedsbevis, maa den Regel ogsaa være gjældende i det Tilfælde, at han har været 5 Aar her i Riget, forudsat, at Bestemmelsen i Forflaget til den nye Fattiglov bliver den gjældende. Jeg skal derfor henstille, om der ikke ved Sagens nærmere Behandling kunde